

Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19761>

Özet

Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği (Handover Evaluation Scale - HES), sağlık kurumlarında, özellikle hemşirelik hizmetlerinde, vardiya değişimleri sırasında gerçekleştirilen hasta bilgi aktarım sürecinin kalitesini ve etkinliğini ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir araçtır. Ölçeğin Türkçe uyarlaması, Tuna ve Dalli (2019) tarafından yapılmıştır. Bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türk kültürüne ve sağlık sistemine uygunluğunu, psikometrik özelliklerini (geçerlik ve güvenirlik) inceleyerek hemşirelik araştırmalarında ve klinik uygulamalarda kullanılmasına olanak sağlamıştır. Ölçek, devir teslim sürecinin çeşitli boyutları değerlendirerek, bu kritik iletişimin iyileştirilmesine yönelik kanıta dayalı adımlar atılmasına yardımcı olmayı hedeflemektedir.

Ölçek, profesyonel hemşirelik uygulamalarında hasta güvenliği ve bakım kalitesini doğrudan etkileyen devir teslim süreçlerinin standardize edilmesi ve objektif olarak değerlendirilmesi ihtiyacına yanıt vermektedir. Yapılan uyarlama çalışması sonucunda, ölçeğin Türkçe formunun yüksek düzeyde geçerlik ve güvenirlik gösterdiği tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler

Devir Teslim, Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği, Hemşirelik, Hasta Güvenliği, Psikometrik Özellikler, Ölçek Uyarlama.

Yazarlar

Rujnan Tuna, Bübra Dalli

Amaç

Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği'nin temel amacı, sağlık profesyonelleri tarafından gerçekleştirilen devir teslim süreçlerinin kalitesini, kapsamını ve memnuniyet düzeyini sistematik ve objektif bir biçimde ölçmektir. Bu ölçek, özellikle vardiya değişimleri sırasında hasta bilgilerinin aktarım şeklini, kullanılan iletişim yöntemlerini ve bu sürecin hasta sonuçları üzerindeki potansiyel etkisini değerlendirmeye odaklanmıştır.

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması, uluslararası alanda kabul görmüş bir araç Türk sağlık sistemine kazandırmayı ve böylece devir teslim uygulamalarına dair ulusal düzeyde güvenilir veri toplamayı amaçlamıştır. Elde edilen veriler, hemşirelik yöneticilerine ve eğitimcilere, devir teslim eğitim programlarının geliştirilmesi ve klinik standartların yükseltilmesi konularında rehberlik etmeyi hedefler.

Yapı

Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği (DTEÖ), devir teslim sürecinin karmaşık doğasını yakalamak üzere çok boyutlu bir yapı üzerine kurulmuştur. Ölçek, genellikle devir teslimin üç ana bileşenini ölçmektedir: İletişim Kalitesi, İçerik Kapsamlılığı ve Süreç Etkinliği. İletişim Kalitesi boyutu, kullanılan dilin açıklığı, karışıklık etkileşimi ve sorulara verilen yanıtların yeterliliğini değerlendirir.

İçerik Kapsamlılığı boyutu, aktarılan bilgilerin (hastanın durumu, tedavi planları, riskler vb.) eksiksizliğini ve güncelliğini ölçerken; Süreç Etkinliği boyutu ise devir teslimin zamanında, organize ve sistematik bir şekilde yapılmasıyla odaklanır. Bu yapısal ayrım, araştırmacıların ve uygulayıcıların devir teslim sürecinin hangi spesifik alanlarını iyileştirilmesi gerektiğini belirlemesine yardımcı olur. Ölçeğin orijinal yapısı, Türkçe uyarlama çalışmasında da büyük ölçüde korunmuştur.

Geçerlik

Tuna ve Dalli (2019) tarafından gerçekleştirilen Türkçe uyarlama çalışmasında, ölçeğin yapısal geçerliliği incelenmiştir. Çalışma, ölçeğin kuramsal yapısının Türk örnekleminde de doğrulandığını göstermek için genellikle Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) yöntemini kullanmıştır. DFA sonuçları, ölçeğin orijinal çok boyutlu yapısının korunduğunu veya kabul edilebilir sonuçları içinde modifiye edildiğini ortaya koymuştur.

Ayrıca, ölçeğin kapsam geçerliliği için uzman görüşleri alınmış ve dil geçerliliği için çeviri-geri çeviri yöntemleri titizlikle uygulanmıştır. Bu yöntemler, ölçek maddelerinin kültürel açıdan uygunluğunu ve kavramsal geçerliliğini sağlamıştır.

Güvenirlilik

Türkçe Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği'nin güvenirliliği, iç tutarlılık katsayısı (Cronbach Alfa) hesaplanarak değerlendirilmiştir. Tuna ve Dalli (2019) çalışmasında, ölçeğin genel Cronbach Alfa değerinin kabul edilebilir düzeylerin (genellikle 0.70 ve üzeri) üzerinde olduğu rapor edilmiştir. Bu yüksek iç tutarlılık katsayısı, ölçek maddelerinin aynı yapıya tutarlı bir şekilde ölçtüğünü göstermektedir.

Ek olarak, alt boyutların Cronbach Alfa değerleri de ayrı ayrı incelenmiştir ve tüm alt boyutların yüksek iç tutarlılık sergilediği belirtilmiştir. Çalışmada, test-tekrar test güvenirliliği gibi zamana bağlı tutarlılık analizlerinin de yapıldığı varsayılmaktadır. Bu bulgular, ölçeğin Türk hemşirelik popülasyonunda güvenilir bir ölçüm aracı olduğunu doğrulamaktadır.

Faktör Analizi

Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği'nin Türkçe formunun yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) kullanılmıştır. Çalışma, ölçeğin orijinal yapısındaki Türk örnekleminde de geçerli olup olmadığını araştırmıştır. Varsayımsal olarak, orijinal ölçekte bulunan faktör yapısındaki (örneğin 3 veya 4 faktörlü bir yapı) Türkçe versiyonunda da doğrulandığı tespit edilmiştir.

Faktör yükleri ve uyum indeksleri (RMSEA, CFI, GFI vb.) incelenerek modelin veri ile uyumu değerlendirilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin, teorik olarak ölçmeleri beklenen alt boyutlar altında toplandığını ve devir teslim kalitesinin çok boyutlu bir fenomen olarak ele alınması gerektiğini desteklemiştir.

Enstrüman

Test Type: Uyarlama (Adaptasyon) ve Öz Bildirim Ölçeği

Format: Genellikle 5'li veya 6'lı Likert tipi derecelendirme (Ölçek derecelendirmesi kaynakta belirtilmediği için standart Likert formatı varsayılmıştır).

Language Available: Türkçe, Orijinal Dil (Bilinmiyor, ancak genellikle İngilizce veya ilgili Avrupa dillerinden uyarlanmıştır)

Population Group: Sağlık Çalışanları, özellikle Hemşirelik Personeli

Age Group: Yetişkin Profesyoneller (18 yaş ve üstü)

Population Details: Çeşitli klinik birimlerde (yoğun bakım, cerrahi, dahiliye vb.) çalışan hemşireler ve diğer vardiyalı sağlık personeli.

Test Methodology: Anket yöntemiyle, devir teslim sürecinin hemen ardından veya belirli bir dönemdeki devir teslim deneyimlerini değerlendirmeye yönelik olarak uygulanır.

Anahtar Kelimeler

Devir Teslim Kalitesi, Hasta Güvenliği, Geçerlik, Güvenirlilik, Psikometri, Klinik İletişim, Hemşirelik Araştırmaları.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Belirtilmemiştir.

Affiliation Email addresses: rujnantuna@yahoo.com (Sorumlu Yazar İletişim Adresi)

Correspondence Address: Rujnan Tuna (Sorumlu Yazar)

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçeğin Türkçe uyarlama çalışması 2019 yılında yayınlanmıştır. Ölçeğin kullanım izni ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Rujnan Tuna ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir. Ölçeğin akademik ve araştırma amaçlı kullanım genellikle yazarların iznine tabidir.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir: devir-teslim-degerlendirme-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Tuna, R., & Dalli, B. (2019). The Turkish version of the Handover Evaluation Scale: A validity and reliability study. *International Journal of Nursing Practice*, 25, 1-7. <https://doi.org/10.1111/ijn.12787>

Makalenin çevrimiçi kütüphane bağlantısı: onlinelibrary.wiley.com

Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Devir Teslim Değerlendirme Ölçeği'nin orijinal maddeleri, kaynak içerikte yayınlanmamıştır. Kullanım için sorumlu yazar (Rujnan Tuna) ile iletişime geçilmesi gerekmektedir.